

Svar på skriftligt spörsmål SSS 273/2023 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att säkra lönsamheten inom jordbruket

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 273/2023 rd undertecknat av riksdagsledamot Vesa Kallio /cent m.fl.:

Vilka konkreta åtgärder har regeringen vidtagit eller kommer regeringen att vidta för att genomföra skrivningarna i regeringsprogrammet,

kommer regeringen att tillföra kapital till Gårdsbrukets utvecklingsfond för att säkerställa tillräckliga investeringsstöd för jordbruket,

kommer regeringen att vidta åtgärder för att avskaffa fastighetsskatten på jordbruksbyggnader,

kommer regeringen att vidta, bereda eller främja klimatpolitiska åtgärder som försvagar jordbrukets lönsamhet, ökar byråkratin eller på något annat sätt inskränker verksamhetsmöjligheterna inom jordbruket,

kommer regeringen att bereda åtgärder genom vilka det för betalning av mervärdesskatt kan fås en kostnadsfri betalningsperiod på 12 månader varje år, till exempel för följande tre år,

kommer regeringen att vidta eller har regeringen vidtagit åtgärder för att sänka energikostnaderna inom jordbruket, till exempel genom riktade skatteåtgärder,

kommer regeringen att vidta eller har regeringen vidtagit åtgärder för att i livsmedelskedjan fördela kostnaderna för de olika delarna av livsmedelskedjan så att primärproducenter får en rättvis andel av produkternas slutpris,

kommer regeringen att bereda de åtgärder i livsmedelslagen som är nödvändiga för att förbättra primärproducenternas ställning i livsmedelskedjan,

kommer regeringen att lätta på kravet om företagarkomst för unga jordbrukare,

har regeringen för avsikt att tillåta beviljande av räntestödslån och statsborgen för generationsväxlingar i jordbruksaktiebolag samt att möjliggöra startstöd till fler än en övertagare,

kommer regeringen att förbättra jordbrukarnas möjligheter att få sina företag att omfattas av skuldsanering,

håller regeringen på att avveckla byråkratin som gäller jordbruket och gårdförsäljningen samt kraven på tillstånd,

kommer regeringen att förbättra den offentliga sektorns föredömlighet i fråga om upphandling av måltidstjänster,

kommer regeringen att stärka finansieringen och verksamhetsförutsättningarna för binärningar inom jordbruket,

vilka åtgärder kommer regeringen att vidta eller har regeringen vidtagit för att säkerställa tillgången till avbytar- och veterinärtjänster inom jordbruket i hela landet,

bereder regeringen ändringar i mervärdesskattesatserna som bidrar till att förbättra lönsamheten inom det finländska jordbruket, och

vilka åtgärder har regeringen vidtagit eller kommer regeringen att vidta för att trygga tillgången på inhemsk odlings- och strötorv när användningen av energitorv upphör enligt regeringsprogrammet fram till år 2030?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering, Ett starkt och engagerat Finland, erkänner betydelsen av jord- och skogsbruk samt landsbygdsområden i hela Finland. I enlighet med regeringsprogrammet utarbetas en långsiktig strategi för den inhemska livsmedelsproduktionen för att stärka den nationella visionen och höja uppskattningen av lantbruksproducenterna. Strategins centrala mål är att främja samarbetet mellan aktörer inom livsmedelssystemet, skapa en gemensam vision för branschen och utveckla utnyttjandet av potentialen hos den finländska rena maten. Ett mål är också att hitta lösningar utifrån vilka lönsamheten och hållbarheten i livsmedelssystemet stärks och mervärdet och sysselsättningen inom branschen ökas. EU:s gröna giv och FN:s mål för hållbar utveckling, som förutsätter åtgärder för att uppnås, bidrar också med riktlinjer för strategin.

Enligt regeringsprogrammet utnyttjas potentialen hos den finländska rena maten genom ett nytt tillväxtprogram. Tillväxtprogrammets centrala mål är dessutom att främja samarbetet mellan aktörerna inom livsmedelssystemet, skapa en gemensam vision för branschen och utveckla

utnyttjandet av potentialen hos den finländska rena maten samt identifiera och främja åtgärder för att öka livsmedelsexporten.

En gemensam tväradministrativ och sektorsövergripande styrgrupp har tillsatts för tillväxtprogrammet och strategin för livsmedelsproduktion för att främja och styra denna viktiga helhet. Som en del av detta arbete har olika intressenters åsikter hörts vid rundabordssamtal om åtgärder som så smidigt som möjligt kan främja tillväxten av den finländska livsmedelsproduktionen och exporten. En tväradministrativ och tvärvetenskaplig arbetsgrupp har också tillsatts för att stödja arbetet. I helheten ingår även uppföljningen av implementeringen av ett förslag till åtgärd som den parlamentariska gruppen för bedömning av jordbrukets resultat- och utvecklingsutsikter lagt fram.

I regeringsprogrammet finns också en skrivning vars syfte är att få åkrar som inte är berättigade till ersättning att omfattas av rätt till ersättning. I fråga om rätt till ersättning är målet år 2025 att genomföra en modell där förvaltningen fördelar de rätter till ersättning som eventuellt frigörs år 2024 på åkerskiften som inte har rätt till ersättning inom verksamhetsområdet för respektive närings-, trafik- och miljöcentral. Fördelningen ska göras så att de åkerskiften som har varit i odling längst utan att vara berättigade till ersättning är de som först får rätt till ersättning.

Regeringen har i detta skede inte fattat beslut om tillförandet av kapital till Gårdsbrukets utvecklingsfond, eftersom understödsfinansieringen för jordbrukets investeringar i huvudsak utgör en del av finansieringen av Finlands CAP-plan under innevarande finansieringsperiod. Inom den totala finansieringsramen för Gårdsbrukets utvecklingsfond (Makera) har 28,0 miljoner euro reserverats för åren 2023–2027 för energiproduktionen och -användningen på gårdar enligt lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) samt för andra investeringsunderstöd som hänför sig till försörjningsberedskap. Gårdsbrukets utvecklingsfond är dessutom borgensman för lån enligt lagarna om strukturstöd för jordbruk och renhushållning. I enlighet med lagen om strukturstöd till jordbruket och lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar (986/2011) höjdes maximibeloppet för de lån som omfattas av statsborgen för den innevarande finansieringsperioden så att högst 240 miljoner euro samtidigt får vara obetalda från ingången av år 2023. Vid dimensioneringen har det beaktats att statsborgen under denna period utgör ett eventuellt stödelement även i startstödet till unga jordbrukare.

För perioden 2023–2027 uppgår den av EU delfinansierade budgetramen för investerings- och startstöd inom jordbruket till totalt 528,0 miljoner euro, varav cirka 475,0 miljoner euro beräknas användas för att finansiera jordbruksinvesteringar och cirka 53,0 miljoner euro för att finansiera etableringen av jordbruk.

Bestämmelserna om statligt stöd i EUF-fördraget måste fungera som bakgrund vid bedömning av befriandet av produktionsbyggnader inom jordbruket från fastighetsskatt. Åtgärden bör anmälas till EU-kommissionen innan den införs. Det fastighetsskattestöd för produktionsbyggnader inom

jordbruket som tillämpades vid fastighetsbeskattningen år 2022, och som sänkte skatten på jordbruksföretagare för dessa byggnader med högst 35 000 euro, kunde genomföras inom EU:s tillfälliga så kallade krisram avseende Ukraina. Det finns för närvarande inga aktuella motiveringar för kommissionen att godta en permanent skattebefrielse för produktionsbyggnader inom jordbruket. Som grund för skattebefrielse räcker det till exempel inte att Sverige enligt uppgift har en skattebefrielse för produktionsbyggnader inom jordbruket, eftersom den genomfördes före Sveriges anslutning till EU, och artikel 108 i EUF-fördraget innehåller olika förfaranden beroende på om stödet utgörs av gällande stöd eller nytt stöd. Det gällande stödet får genomföras så länge som kommissionen inte har konstaterat att det är oförenligt med den inre marknaden. Kommissionen har inte bedömt Sveriges stöd. I Finland skulle motsvarande stöd innebära nytt stöd.

Under regeringsperioden kommer både energi- och klimatstrategin och den klimatpolitiska planen på medellång sikt (KAISU) att uppdateras. I detta sammanhang kommer man att gå igenom eventuella åtgärder inom jordbruket för att minska växthusgasutsläpp med tanke på regeringsprogrammets skrivning om att inte under regeringsperioden fatta nationella beslut som medför ökade kostnader för jordbruket. Dessutom bör Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik enligt regeringsprogrammet fokusera på att förbättra livsmedelstryggheten. Stödsystemet bör utvecklas och förenklas på ett sådant sätt att jordbruksstöden bättre än för närvarande riktas till den egentliga livsmedelsproduktionen. Regeringen förbinder sig att agera enligt den principen både vid halvtidsöversynen av den nuvarande programperioden för den gemensamma jordbrukspolitiken och vid beredningen av följande period.

Jordbrukarnas arbete för att minska miljöbelastningen är värdefullt, och det bör vara uppmuntrande och kostnadseffektivt. Enligt regeringsprogrammet syftar man också till att främja den frivilliga koldioxidmarknadens funktion och därmed utvidga finansieringsunderlaget för klimatåtgärder.

Jordbruket och växthusodlingen omfattas redan för närvarande av en återbäring av energiskatt för den lätta och tunga brännoljan samt biobrännoljan som de använder. År 2023 beräknas dessa återbärningar uppgå till cirka 27 miljoner euro. Dessutom har skatten på den el som växthus och jordbruk använder sänkts till EU:s miniminivå. Elskattestödet uppgår till cirka 32 miljoner euro. Totalt uppgår det energistöd som jordbruket får till nästan 60 miljoner euro per år.

Regeringen har vidtagit åtgärder för att balansera kostnaderna för olika delar av livsmedelskedjan. Styrgruppen för tillväxtprogrammet bedömer enligt regeringsprogrammet behovet av att ändra livsmedelsmarknadslagen, upphandlingslagen och konkurrenslagen. Regeringen stöder också producenternas samarbete och uppmuntrar producenterna att stärka sin ställning på marknaden genom att bilda producentorganisationer. Behovet av att stödja producentorganisationernas verksamhetsprogram bedöms för närvarande.

Jord- och skogsbruksministeriet har inrättat ett lagstiftningsprojekt vars första fas syftar till att ändra livsmedelsmarknadslagen och konkurrenslagen så att Livsmedelsmarknadsombudsmannens tillräckliga rätt till information säkerställs och ett bredare informationsutbyte än för närvarande möjliggörs mellan Livsmedelsmarknadsombudsmannens byrå och Konkurrens- och konsumentverket.

Tillsynsmyndighetens bättre tillgång till information främjar för sin del funktionen på livsmedelsmarknaden. Jord- och skogsbruksministeriet har dessutom inhämtat utredningar om en bredare användning av index inom livsmedelssektorn och om möjligheter att framställa och utnyttja statistik som är mer exakt än dagens statistik. När utredningarna färdigställs kan resultaten av dem bedömas med tanke på lagstiftningsbehov i den andra delen av det ovan nämnda lagstiftningsprojektet.

Regeringen har åtagit sig att främja generationsväxlingar inom jordbruket. Ett mål i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpo är att lätta av kravet på årlig företagarkomst för startstödet till unga jordbrukare. I regeringens rambeslut av den 9 oktober 2023 har som nationellt anslag anvisats 1,2 miljoner euro i statsbudgeten för åren 2025–2027, totalt 3,6 miljoner euro.

Startstöd för jordbruk beviljas på basis av villkoren i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 (den så kallade planförordningen), Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP-planen) samt lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) och de förordningar som statsrådet utfärdat med stöd av den.

Enligt lagen om strukturstöd till jordbruket kan stöd beviljas fysiska personer eller privaträttsliga sammanslutningar. Startstöd beviljas ett aktiebolag som stödtagare och startstödet bestäms enligt antalet aktieägare.

Som ett nytt stödelement i startstödet för unga jordbrukare gjordes det under innevarande finansieringsperiod möjligt att bevilja statsborgen för lån som ska tas ut för generationsväxlingar. Borgen kan som stödelement användas vid köp av gårdsenheter om den sökande är en fysisk person eller en privaträttslig sammanslutning, såsom ett aktiebolag.

Utöver statsborgen och understöd kan även räntestödslån beviljas för generationsväxlingsköp. Räntestödslånet är avsett för förvärv av en fastighet och beviljas i regel inte för anskaffning av lösöre, såsom aktier i ett aktiebolag. Undantag är dock anskaffning av produktionsdjur eller jordbruksmaskiner och jordbruksutrustning som skaffats i samband med förvärvet av gårdsbruksenheten eller som skaffas inom ett år från stödbeslutet och för vilka räntestödslån kan beviljas både fysiska personer och privaträttsliga sammanslutningar, såsom aktiebolag.

Syftet med saneringen av företag är att sanera verksamheten i företag som befinner sig i ekonomiska svårigheter men som i grund och botten är livskraftiga. Lagstiftningen om saneringen av företag har nyligen reviderats, särskilt för att säkerställa de små och medelstora företagens verksamhetsförutsättningar och för att främja möjligheten för dessa företag att i ett tillräckligt tidigt stadium få tillgång till ett snabbt och kostnadsproportionerligt saneringsförfarande. Från och med den 1 juli 2022 har man infört ett så kallat tidigt saneringsförfarande, som gäldenärsbolaget kan söka sig till redan på grund av hotande insolvens, eftersom möjligheten för saneringen att lyckas förbättras vanligen om saneringen kan inledas tillräckligt tidigt. Dessutom har saneringsförfarandets gång gjorts smidigare och förenklats från och med den 1 juni 2023 för att förfarandet ska kunna genomföras så snabbt och kostnadseffektivt som möjligt.

Om odlingsverksamheten inte har ordnats via företaget utan jordbrukaren är enskild yrkesutövare eller näringsidkare, kan det vara möjligt för jordbrukaren att söka skuldsanering för näringsidkare i stället för företagssanering. Från och med den 1 juli 2022 har användningsområdet för skuldsaneringen för näringsidkare utvidgats så att även sådana näringsidkare som utöver företagaren själv har högst två utomstående anställda kan söka till förfarandet. Syftet med reformen har varit att få fler näringsidkare att omfattas av förfarandet, eftersom skuldsaneringen för näringsidkare ur deras synvinkel ofta är ett enklare, lättare och billigare förfarandalternativ än företagssaneringen.

Grundprinciperna för företagssanering eller skuldsanering för näringsidkare har inte ändrats vid nämnda reformer och avsikten är inte heller att göra ändringar i dem under denna regeringsperiod.

Finland har redan gjort det betydligt enklare att sälja livsmedel på gårdar. Artikel 1.2 c i [Europaparlamentets och rådets förordning \(EG\) nr 852/2004](#) och artikel 1.3 d–e i [Europaparlamentets och rådets förordning \(EG\) nr 853/2004](#) ger medlemsstaterna möjligheten underlätta försäljning av vissa livsmedel från primärproduktionsföretagare direkt till konsumenterna eller till den lokala detaljhandeln. När möjligheten utnyttjas ska medlemsstaten utfärda så kallade nationella regler om verksamheten och meddela dem till Europeiska kommissionen och de övriga medlemsstaterna i utkastfasen. Utfärdandet av reglerna förutsätter ett godkännande av kommissionen. Bestämmelser om motsvarande undantag i fråga om renkött finns i artikel 12.1 a i [kommissionens delegerade förordning \(EU\) 2019/624](#). Finlands nationella regler som meddelats Europeiska kommissionen och de övriga medlemsstaterna och som finns i den nationella lagstiftningen har sammanställts på jord- och skogsbruksministeriets webbplats i dokumentet [Kansalliset säännöt, mukautukset ja poikkeukset EU:n elintarvikehygienialainsäädännöstä](#) (på finska).

Finland har utnyttjat de ovan nämnda lättnaderna och bestämmelser om dessa nationella regler finns i paragraferna 8, 11, 14, 16, 17, 21 och 32–34 i jord- och skogsbruksministeriets förordning om livsmedelshygien ([318/2021](#), ändringar [880/2022](#) och [746/2023](#)). En primärproduktionsföretagare kan sälja primärprodukter direkt till konsumenten (växter, svampar,

obehandlad mjölk, råmjölk, ägg, honung, fiskeriprodukter och frilevande vilt) eller leverera dem till lokal detaljhandel (växter, svampar, fryst obehandlad mjölk, ägg, honung och frilevande vilt) på de villkor som anges i förordningen. Dessutom kan en primärproduktionsföretagare sälja direkt till konsumenten eller leverera till lokal detaljförsäljning kött av frilevande vilt, hägnade kaniner och fjäderfä på de villkor som anges i förordningen. På motsvarande sätt kan primärproduktionsföretagare sälja obesiktat renkött och torkat renkött som framställts av renköttet direkt till konsumenter inom renskötselområdet på de villkor som anges i förordningen. Därtill krävs enligt 27 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning (318/2021) inget godkännande av detaljhandelsföretag, om den mängd animaliska livsmedel som företaget levererar till ett annat detaljhandelsföretag uppgår till högst 1 000 kg per år och den mängd som överstiger detta utgör högst 30 procent av den mängd animaliska livsmedel som detaljhandelsföretaget årligen levererar inom landskapet eller motsvarande område. En sådan detaljhandel kan vara belägen till exempel i samband med en gård.

Enligt 8 § i [livsmedelslagen \(297/2021\)](#) är företagare som bedriver primärproduktion av vilda växter, vilda svampar eller frilevande vilt undantagna från anmälan om registrering av primärproduktion. Primärproduktionsföretagare (med undantag för företagare som bedriver primärproduktion av groddar som kräver godkännande) samt renägare som säljer obesiktat renkött och jägare och jaktföreningar som säljer obesiktat kött från frilevande vilt är undantagna från den årliga grundavgiften på 150 euro enligt 72 § i livsmedelslagen.

Statsminister Petteri Orpos regering har som mål att den administrativa bördan för företag inte ska öka under regeringsperioden. Ett centralt element i uppföljningen är principen ”en in, en ut” som fastställs i regeringsprogrammet. Principen fortsätter Yksi yhdestä-försöket från de föregående regeringsperioderna och utvidgar det till en permanent verksamhetsmodell för hela statsrådet under regeringsperioden. Tillämpningen av principen ”en in, en ut” gör lagförslagets inverkan på företag transparent och skapar en mekanism för att se till att den administrativa bördan för näringslivet inte ökar.

Principen genomförs i alla ministerier vars förvaltningsområde omfattar reglering som är bindande för företag. Principen ingår i smidigare lagstiftning och bättre reglering. Målet med att göra lagstiftningen smidigare är att minska den onödiga regleringsbördan.

För styrning och samordning av principen ansvarar den tväradministrativa styrgruppen för minskning av den administrativa bördan och avveckling av normer. Jord- och skogsbruksministeriet rapporterar årligen om vilken inverkan som de regeringens propositioner som gruppen utarbetar har på bördan.

Från den offentliga sektorn förväntas tvåfaldigt föredöme i fråga om upphandling av livsmedels- och måltidstjänster. Å andra sidan förväntas uppskattning och upphandling av inhemska livsmedel genom konkurrensutsättning av livsmedel med hållbarhetskriterier som betonar

finländsk kvalitet. Dessutom förväntas föredöme att förhandla om prishöjningar på ett flexibelt sätt när kostnaderna för livsmedelsproduktion stiger.

Jord- och skogsbruksministeriet har beställt en utredning om avtalsstrukturerna och -praxisen vid offentlig upphandling av livsmedel samt villkoren för prisändringar, och om hur man vid offentlig upphandling av livsmedel har reagerat på stigande livsmedelspriser. Som fortsatta åtgärder rekommenderar utredningen ökad marknadsinformation om offentlig upphandling av livsmedel och måltidstjänster och utveckling av marknadsdialogen genom närmare anvisningar samt utveckling av statistiken över marknadsinformation inom livsmedelsbranschen. Dessa åtgärder kommer att främjas under innevarande regeringsperiod. Dessutom är avsikten att främja upphandling av livsmedel av inhemskt ursprung bland annat genom nya riktlinjer och stödmaterial som underlättar användningen av hållbarhetskriterier.

CAP/EU:s landsbygdsfinansiering fungerar som FoUI-finansiering för primärproduktionen. De olika finansieringslinjerna för landsbygdsfinansieringen är inte separata öar utan en helhet som styrs genom närings-, trafik- och miljöcentralernas regionala planer. Samarbetet och det ömsesidiga beroendet mellan till exempel utvecklingsprojekt och investeringsstöd till gårdar nämns ofta inte. Samarbetsprojekt för utveckling av livsmedelskedjan och jordbruket har till exempel lett till investeringar i ny teknik och utvidgningsinvesteringar eller helt nya investeringar på gårdar. Med utvecklingsprojekt förs ny kunskap och nätverk samt ömsesidigt lärande till gårdarna. I bästa fall konkretiseras detta som investeringar på gårdar och åtminstone som ökat kompetenskapital. Utvecklingsprojekt kan lyfta fram de utmaningar som produktionsgrenar och verksamhetsmiljön står inför samt möjligheter som främjar konkurrenskraften. Detta är en viktig väg för att utveckla den finländska livsmedelskedjan även i fråga om jordbrukets binärningar. Projekt för företagsgrupper och jordbrukargrupper är också lämpliga och effektiva instrument för att diversifiera jordbruksföretagen och göra landsbygdsnäringarna mångsidigare.

Företagsverksamhet utanför primärproduktion inom jordbruket (företagsstöd till landsbygden) som bedrivs utöver jordbruket kan för närvarande stödas med EU:s landsbygdsfinansiering ur olika åtgärder i Finlands CAP-plan 2023–2027. Det är möjligt att ansöka om stöd för inledning av företagsverksamhet, investeringar och utveckling, till exempel utveckling av produkter och tjänster. Som ny stödform är det möjligt att ur Leader-åtgärden stödja småskaliga försök med primärproduktion inom jordbruket. I regeringsprogrammet finns en skrivning om sparande som gäller utvecklingsfinansiering som stöds med EU:s landsbygdsfinansiering. Om skrivningen genomförs minskar den framöver möjligheterna för finansiering av investerings- och utvecklingsåtgärder för binärningar inom jordbruket och mer allmänt för mikroföretag och småföretagsamt som är verksamma inom olika branscher på landsbygden och som hör till stödets målgrupp samt för små och medelstora företag som förädlar jordbruksprodukter.

När det gäller avbytarservice har en omstrukturering av avbytarenheter redan genomförts i syfte är att åstadkomma sådana enheter som kan tillhandahålla avbytarservice långt in i framtiden i hela Finland, även om avbyttarmängderna fortsätter att minska.

Regeringen har för avsikt att till riksdagen lämna det lagförslag som behövs för att möjliggöra ikraftträdandet av den i fjol stadgade veterinärvårdslagen under innevarande vårsession. Det rör sig om vissa ändringar av bestämmelserna om skyldigheten att tillhandahålla kommunala veterinärtjänster som enligt kommissionens vägledning är nödvändiga för att göra bestämmelserna förenliga med de regler om statligt stöd som tillämpas på tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Ändringarna ska göras utan att äventyra de centrala mål för lagreformen som hänför sig till att säkerställa att basservice som är nödvändig med tanke på djurens hälsa och välbefinnande samt folkhälsan är tillgängliga runt om i Finland på ett avstånd som är rimligt för kunderna i Finland och till ett rimligt pris. Dessutom har jord- och skogsbruksministeriet tillsammans med Helsingfors universitet utvecklat specialiseringsutbildning för veterinärer för att bättre tillgodose arbetslivets behov inom kommunalveterinärens uppgiftsområde.

Regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering innehåller inga skrivningar enligt vilka ändringar som hänför sig till lönsamheten inom det finska jordbruket ska göras i mervärdesskattesatser eller betalningen av mervärdesskatt. Direkta stödsystem är mer effektiva än reducerade mervärdesskattesatser för att förbättra lönsamheten inom jordbruket, eftersom de på ett noggrannare sätt kan riktas in på önskade objekt.

Produktionen av odlings- och strötorv har traditionellt varit ganska nära knuten till energitorv, eftersom den torv som behövs för dessa produkter har tagits från torvmossars ytskikt innan tåkten av energitorv som ligger djupare ner inleds. Kostnaderna för tåkten har också fördelats mellan energitorv och odlings- och strötorv.

Det uppskattas att användningen av energitorv kommer att minska kraftigt enligt marknadsvillkor under detta årtionde. Det är uppenbart att EU:s utsläppshandel minskar användningen mest. Regeringen har däremot inte för avsikt att förbjuda användningen eller tåkten av energitorv.

I takt med att användningen och efterfrågan på energitorv minskar kommer också problem med tillgången på och priset på odlings- och strötorv att vara i sikte. Därför har man i regeringsprogrammet konstaterat att dessa torvtyper är en strategiskt viktig råvara, och detta har även antecknats i det utkast till statsrådets beslut om försörjningsberedskap som var på remiss i början av år 2024.

Även om det för närvarande inte finns någon omedelbar risk för att odlings- och strötorven eller möjligheterna att utvinna dem upphör, måste man på lång sikt dock förbereda sig inför det föränderliga läget på marknaden för strömaterial och substrat. Flera forsknings- och utvecklingsprojekt pågår för att säkerställa torvens tillräcklighet och för att hitta och testa material

som åtminstone delvis kan ersätta torv. Regeringen deltar i dessa i samarbete med aktörer inom området och använder resultaten för att planera fortsatta åtgärder.

Helsingfors 22.2.2024

Jord- och skogsbruksminister Sari Essayah